

Rusko, Alžír, Turecko a Čína: dlouhé turné prezidenta Kuby. Cílem je obnovení starých kontaktů a hledání nových

- CZ24 News | 26. listopadu 2022

KUBA/RUSKO: Do Moskvy přicestoval prezident Kuby Miguel Díaz-Canel (na snímku). Oficiální návštěva se koná na pozvání prezidenta Ruska Vladimíra Putina. Je známo, že budou provedena dvoustranná jednání, kde se mimo jiného budou projednávat ekonomické otázky. Miguel Díaz-Canel se také zúčastní odhalení pomníku komandantu Fidelu Castrovi.

Památník jednomu z nejvýraznějších národních lídrů novodobé historie lidstva je už připraven v parku na ul. Novopesčanaja v Moskvě. Dříve byl areál, sousedící s Novopesčanoj, 2. Pesčanoj ulicí a Pesčanoj uličkou nazván jménem Fidela Castra, a rozhodnutí o ustanovení pomníku komandantu schválila Moskevská státní дума v únoru.

Fidel Castro je zobrazený vestoje na kamenné hroudě s nápisem CUBA ve vojenské uniformě a slavném baretu. Pochopitelně, odhalení pomníku slavnému spoluobčanovi není hlavním důvodem návštěvy Díaz-Kanely. Je důležité poznamenat, že kolegu pozval právě Vladimír Putin, a je tedy logické očekávat zájem ruské strany na jednáních s Kubou.

Staré problémy a nová realita

I když se kontakty Ruska a Kuby pokládají za tradiční a historické, v posledních dvou desetiletích se spojení nemohlo chlubit strategickou dynamikou. V roce 2001 byla na Kubě zavřena poslední vojenská základna Ruska, a v roce 2014 Rusko odepsalo Kubě 31,7 miliardy dolarů dluhu. Od 60tých let minulého století a až doposud se vůči Kubě uplatňuje tvrdé embargo USA, jehož důsledky se dařilo změkčovat díky rozsáhlé pomoci SSSR. Po rozpadu Sovětského svazu se tyto možnosti kriticky snížily.

Dlouhá cesta Miguela Díaz-Canely má jasně vyjádřené ekonomické zaměření, což je logické. V tomto okamžiku je hlavním odvětvím kubánské ekonomiky cukrovarnický průmysl. Kapacita kubánských cukrovarů je schopná vyrábět až 10 milionů tun cukru ročně. Kromě cukru Kuba exportuje tabákové výrobky, kávu, medicínské zboží, dary moře a citrusy, a také nikl.

Strategickým a klíčovým partnerem co do podílu na celkovém obratu je pro Havanu Venezuela, která zásobuje Kubu ropou výměnou za intelektuální vklad Kuby do medicíny, vzdělání a sportu Venezuely.

Za perspektivní sektor se považují zásoby nerostných surovin Kuby. V roce 2004 Havanu navštívil předseda ČLR Chu Ťin-tchao, během návštěvy bylo dosaženo dohody o investicích půl miliardy dolarů do niklového průmyslu Kuby. V roce 2008 Kubu navštívil prezident Brazílie Lula da Silva – strany projednávaly připravenost Brazílie investovat 500 milionů dolarů do geologického průzkumu ropných nalezišť na Kubě. Po volbách v roce 2022 se Lula da Silva znovu stal prezidentem Brazílie, a je tedy šance na obnovení projektů tohoto druhu.

Současná geopolitická situace nabízí Kubě nové možnosti, ale vytváří i výzvy. V důsledku voleb v Latinské Americe kromě da Silvy přišli k moci i další “levicoví” politici, což mění regionální politické klima na příznivější Kubu.

Setkání v Alžiru už přineslo pozitivní výsledky pro Havanu. Prezident Alžírska Abdal Madžíd Tabbúni oznámil zrušení všech procent za dluhy Alžírska vůči Kubě a o prodloužení lhůty jejich výplaty. "Alžírsko cítí povinnost vůči bratrské Kubánské republice", řekl Tebbun. Strany se domluvily na společné výrobě léků, zejména séra a vakcíny, spojené s africkými a neafrickými onemocněními. Kubě bude rovněž darovaná sluneční elektrárna.

Není vyloučeno, že otázka energetiky bude klíčovou při jednáních Diaz-Canely s Tureckem. 15. listopadu Kuba začala získávat v testovacím režimu energii z již sedmé plovoucí (umístěná na lodi, pozn. překl.) elektrárny. Tyto elektrárny o kapacitě 110 MW Kuba pronajímá u turecké společnosti Karadeniz Holding, a pro krytí potřeb je třeba přinejmenším 10 zařízení.

Kubánská vláda plánuje modernizaci velkých, vybudovaných ještě za SSSR elektráren. Je pravděpodobné, že značná část otázek, které Dias-Canela bude projednávat s ruským kolegou, bude věnována tomuto problému.

Očekávat, že výsledkem rozhovorů v Kremlu bude zesílení ruské vojenské přítomnosti v Karibské oblasti, pravděpodobně, nemá smysl. Kdyby taková otázka byla na programu, tak v tom případě by analogie s Karibskou krizí byla jasná. Mimo to, Díaz-Canela je velmi důsledný v otázkách rozmístění jakýchkoli vojenských základen na kubánském území. A kdyby Rusko mělo plán na zesílení projekce vojenské síly v tomto regionu, Venezuela se pro tyto cíle také docela hodí.

Čína jako strategický partner

Posledním místem cesty kubánského prezidenta je uvedena Čína. K tomu okamžiku už bude zformováno chápání perspektiv Kuby ve vztazích s Ruskem, Tureckem a Alžírskem, proto na jednání s předsedou Si Ťin-pchingem přijede kubánský kolega se zájemem, dovolujícím hovořit s dost silných pozic. Čína může Kubu zajistit financemi a technologiemi, otázka spočívá pouze v tom, co se bude požadovat od Kuby.

Sotva lze očekávat otevření na Kubě nějakého velkého čínského závodu – politická reakce USA by byla na něco podobného krajně agresivní a, co hůře, iracionální. Nejmenší riziko pro Čínu představují investice do Kuby, například, do sektoru těžby niklu nebo do průzkumu šelfové ropy a plynu.

Zvlášť stojí zato zmínit, že Alžírsko je kandidátem na vstup do BRICS a nelze vyloučit, že sondování varianty "Kuba do BRICS" bude provedeno během setkání Diaz-Canely s kolegy z Alžírska a, pochopitelně, Ruska.

Kuba se pokouší najít své místo v novém světě, který se nyní formuje. Rusko nemá tak mnoho upřímných spojenců, které lze pojmenovat v řadě případů "bratry ve zbraní". Proto rozvoj vztahů s Kubou nyní, kdy Rusko ve značné míře bylo s to se obnovit po krizi 90ých let, by byl nejen správný z ekonomického hlediska, ale také správný z hlediska morálky.

ZDROJ

Překlad: PhDr. Vladimíra Grulichová/novarepublika.cz